

ร่าง

พระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. ..

หลักการ

จัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีความเป็นเอกภาพสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในบริบทปัจจุบันและการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่

เหตุผล

การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. .. ขึ้นมา เพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความซ้ำซ้อนของกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั่วไปที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในครัวเรือนและในกิจกรรมเชิงพาณิชย์กับธุรกิจที่มีอยู่เดิมลง โดยการประมวลกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาไว้ในกฎหมายฉบับเดียว พร้อมทั้งเพิ่มบทบาทและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะดังกล่าวในพื้นที่รับผิดชอบอย่างครบวงจรให้มากยิ่งขึ้นตามหลักกระจายอำนาจและรับรองหลักการกับกลไกทางกฎหมายตามแนวคิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยใหม่ ๆ ซึ่งไม่ปรากฏในกฎหมายฉบับก่อนเพื่อมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยซึ่งให้ความสำคัญเฉพาะความสะอาดของเมืองไปสู่การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่

ร่าง

พระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. ..

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรตราพระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. ..

.....
.....
.....
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. ..”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- (2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ขยะมูลฝอย” หมายถึง ขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว เศษสิ่งของวัสดุที่เกิดจากการใช้งาน การบริโภคในครัวเรือนหรือสถานประกอบการ กิจกรรมการจำหน่าย การบริโภค การก่อสร้าง การรื้อถอนทำลาย การซ่อมแซม การปรับสภาพ การแปรรูป การบำบัดหรือกำจัดมลพิษ และกิจกรรมอื่นของมนุษย์

“ขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป” หมายถึง สิ่งของที่ไม่ใช่แล้ว เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แฉก มวลสัตว์ ขากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เหลือทิ้งจากบ้านพักอาศัย ร้านค้า ตลาด สถานประกอบการ สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นใด

“ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน” หมายความว่า สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสีย และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เหลือทิ้งที่เป็นวัตถุอันตราย ซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งของหรือของเสียอื่นที่มีการปนเปื้อนแล้วกลายเป็นวัตถุอันตราย หรือสิ่งของหรือของเสียอื่นที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนและแพร่กระจาย หรือเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ หรือเกิดอันตรายต่อประชาชนตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ขยะมูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งมีเชื้อโรคปะปนอยู่อันเกิดจากการรักษาพยาบาล การทดลองในห้องปฏิบัติการ การชันสูตรศพหรือซากสัตว์ หรือกรณีอื่นใดซึ่งหากมีการสัมผัสหรือใกล้ชิดแล้วอาจก่อให้เกิดโรคได้ ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการ” หมายความว่า ขยะชุมชนทั่วไป สิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว กากของเสียที่และเศษวัสดุสิ่งของทุติยภูมิอื่นใดที่เกิดจากขบวนการผลิตหรือการประกอบกิจการ

“ขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษ” หมายความว่า ขยะมูลฝอยที่มีพระราชบัญญัติกำหนดวิธีการบริหารจัดการไว้เป็นการเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

“การบริหารจัดการขยะมูลฝอย” หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอน หรือแนวทางการลดปริมาณ การเก็บกัก การรวบรวม การคัดแยก การขนส่ง การนำกลับมาใช้ประโยชน์ การบำบัด การกำจัด การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อการควบคุม ป้องกันมลพิษที่เกิดขึ้นจากขยะมูลฝอย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ผลิต ผู้ขนส่ง ผู้จำหน่าย หรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ และหมายความรวมถึงผู้ให้บริการ

“เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์” หมายความว่า มาตรการทางการเงิน มาตรการทางการตลาด มาตรการทางภาษี ค่าธรรมเนียม หรือมาตรการอื่น ๆ ที่ถูกนำมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลโดยสร้างแรงจูงใจให้ผู้ก่อขยะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ลดขยะจากกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง ร่วมรับผิดชอบ บำบัด และกำจัดขยะ

“ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวงจรชีวิต ตั้งแต่การผลิต การใช้งาน จนถึงการจัดการซากผลิตภัณฑ์หลังการบริโภค

“ราชการส่วนกลาง” หมายถึง สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“ราชการส่วนภูมิภาค” หมายถึง จังหวัดและอำเภอตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“หน่วยงาน” หมายถึง คณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ และสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาโดยกฎหมายให้มีฐานะเป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักกระจายอำนาจ

“ข้อบัญญัติ” หมายถึง กฎตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และตราขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“พื้นที่” หมายถึง ที่สาธารณะ ถนน สถานประกอบการ สถานที่ทำงาน แม่น้ำ หรือสถานที่อื่นใดในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 5 พระราชบัญญัติฉบับนี้มิใช่บังคับแก่ขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษตามกฎหมายฉบับต่อไปนี้

(1) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

(2) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

(3) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

(4) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

(5) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

(6) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

(7) พระราชบัญญัติอื่นที่ได้มีการกำหนดมาตรการวิธีการบริหารจัดการขยะควบคุมพิเศษ ประเภทอื่น ๆ ไว้เป็นการเฉพาะและมีมาตรฐานที่สูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจบังคับบัญชาให้ราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงอันเกี่ยวเนื่องกับมาตรฐานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจกำกับดูแลให้หน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมถึงมีอำนาจออกกฎกระทรวงตามคำแนะนำของหน่วยงานเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

หมวดที่ 1

หลักการพื้นฐานและสิทธิที่สำคัญในพระราชบัญญัติฉบับนี้

มาตรา 7 วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบังคับใช้กฎหมายและบริการสาธารณะในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยลดการก่อให้เกิดของขยะมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุดและบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตามหลักกระจายอำนาจและตามหลักการบริหารจัดการขยะ ดังต่อไปนี้

- (1) หลักขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility - EPR)
- (2) หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy - CE)
- (3) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle - PPP)
- (4) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- (5) หลักความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐกับเอกชน (Public Private Partnerships)
- (6) หลักการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Economic Instruments - EIs)

(7) หลักการอื่นที่คณะกรรมการบริหารรับรองขึ้นโดยประกาศ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรองขึ้นมาโดยข้อบัญญัติภายใต้หลักสิทธิชุมชนและสิทธิทางสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว

มาตรา 8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหลักเป็นผู้ดำเนินการและมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายฉบับนี้

ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคมีหน้าที่สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย รวมถึงสนับสนุนให้ความช่วยเหลือทางบุคลากร การให้คำปรึกษาฐานข้อมูลทางวิชาการ และงบประมาณแผ่นดินที่เพียงพอให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ได้รับการประสานงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

การกระทำใดของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคจะขัดหรือแย้งต่อหลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามวรรคหนึ่งทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจะกระทำมิได้

มาตรา 9 บุคคลมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมาตรฐานและเหมาะสมต่อการคุ้มครองสิทธิในการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ยังรักษาสมดุลการผลิตกับความหลากหลายไว้ได้

ภายใต้รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัตินี้ บุคคลมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่นั้น

มาตรา 10 บุคคลมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อรับการเยียวยาและคุ้มครองตนจากใช้อำนาจตามกฎหมาย และการกระทำที่ล่วงเกินเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ละเมิดสิทธิของบุคคลซึ่งได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ขั้นตอนและวิธีการใช้สิทธิให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลที่เกี่ยวข้อง โดยหาก มิได้มีการกำหนดเขตอำนาจศาลอื่นไว้เป็นเฉพาะ การยื่นคำฟ้องให้กระทำต่อศาลยุติธรรม

หมวด 2

สำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ

มาตรา 11 ภายใต้มาตรา 8 ให้มีหน่วยงานเรียกว่า “สำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ” มีภารกิจเป็นหน่วยงานในการพัฒนายุทธศาสตร์ แผนงาน นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ทั้งมวลในการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชาติเพื่อความยั่งยืนและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

โดยสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติให้อำนาจดำเนินการใด ๆ พิจารณาทางปกครอง ออกคำสั่งทางปกครอง ออกกฎ บังคับทางปกครอง และทำสัญญาทางปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แนวปฏิบัติ และตัวชี้วัดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ระยะเวลาห้าปีเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (2) พัฒนาและบริหารฐานข้อมูลกลางด้านขยะมูลฝอยของประเทศ
- (3) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์การบริหารจัดการขยะของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภาและ สาธารณะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (4) จัดตั้งและแต่งตั้งที่ปรึกษากับคณะกรรมการช่วยปฏิบัติงานของหน่วยงานตามกฎหมาย
- (5) สนับสนุนวิจัยและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชาติและ สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (6) รับรอง ตรวจสอบ ชี้แจงระเบียบรับรองและเพิกถอนการขึ้นทะเบียนรับรองระบบและเทคโนโลยี การบริหารจัดการขยะมูลฝอยซึ่งได้มาตรฐานทางวิชาการ
- (7) ตรวจสอบและออกคำสั่งปิดสถานที่กักเก็บหรือสถานที่ทำลายขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างร้ายแรงอันไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่

กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมถึงสั่งให้มีการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากขยะมูลฝอยตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่หน่วยงานกำหนด

(8) ประสานความร่วมมือและให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(9) ประสานงานกับราชการส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนด้านบุคลากร ภาวะเทียบ ข้อมูลทางวิชาการ และงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(10) สนับสนุนนวัตกรรม เทคโนโลยี และงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามแผนยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่ดีซึ่งกำหนดโดยหน่วยงาน

(11) จัดการภารกิจ หน่วยงานภายใน การบริหารงานบุคคล งบประมาณ จัดซื้อจัดจ้าง และทรัพย์สินของหน่วยงาน

(12) กำกับจัดการและบริหารกองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(13) ประเมินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการจัดสรรเงินของกองทุนตามกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

(14) เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(15) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และแนวทางที่ดีสำหรับการลด คัดแยก การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แปรรูป และกำจัดขยะมูลฝอย

(16) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้สำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติเป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลใน ส่วนของ พนักงานของรัฐกับลูกจ้างให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วย ประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ แต่ทั้งนี้ สำนักงานบริหาร จัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติอาจจัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดให้พนักงานและลูกจ้างได้รับประโยชน์ ทดแทนที่มีมาตรฐานสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ได้ โดยให้ถือว่ากิจการของสำนักงานบริหาร จัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติตามข้อบังคับดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายดังกล่าวอีกต่อไป

องค์ประกอบของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ ประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ และสำนักงานตามที่กำหนดเอาไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

มาตรา 12 แนวนโยบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชาติ รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การดำเนินการกิจของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด โดยการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวต้องคำนึงถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงข้อเสนอแนะประจำปีจากรัฐสภาประกอบด้วย

การบริหารงาน งบประมาณ บุคลากรของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์และแผนยุทธศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหาร

รายละเอียดการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการบริหารกับผู้อำนวยการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

โดยให้แนวนโยบาย หลักเกณฑ์ แผนยุทธศาสตร์ และการบริหารงานสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการบริหารและผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องอยู่ภายใต้รับผิดชอบทางการเมืองต่อรัฐบาลและรัฐสภา ตามวิธีทางที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด

มาตรา 13 ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ ประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งและได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรในสัดส่วนของกรรมการตามอนุมาตรา (3) (4) (5)

(2) ผู้อำนวยการ

(3) กรรมการสามคนจากการแต่งตั้งโดยสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

(4) กรรมการสามคนจากการแต่งตั้งโดยสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

(5) กรรมการสามคนจากการแต่งตั้งโดยสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(6) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบไปด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย

(7) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญอันเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในด้านวิชาการหรือในด้านปฏิบัติระดับชาติหรือท้องถิ่นที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งและได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรอีกห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นรองประธานกรรมการและแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ให้กรรมการตามอนุมาตรา (3) (4) (5) และ (7) ในคณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละเก้าปีและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวเท่านั้น ในกรณีที่กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีกร

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคสาม หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรานี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ และให้คณะกรรมการดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยจะต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน

ขั้นตอนเรียกประชุม วิธีการกำหนดวาระ วิธีการประชุม องค์ประชุม และการลงมติของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 14 กรรมการในคณะกรรมการตามมาตรา 13 ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่น้อยกว่าสามสิบปี และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (3) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (4) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (5) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (6) เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในนิติบุคคลซึ่งมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของหน่วยงาน
- (7) ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในอนุมาตรา (1) (2) (3) (4) (5) (6) เกี่ยวกับคณะกรรมการซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันกระทบต่อความเป็นกลางและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน

มาตรา 15 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา 13 พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 18

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิติบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

(5) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(6) นายกรัฐมนตรีเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยเสียงสามในสี่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่มีอยู่ในสภา เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดเจน

มาตรา 16 ให้สำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการบริหาร รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูล ข้อเท็จจริง และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการบริหารและงานของหน่วยงาน

การแบ่งส่วนงานและภารกิจของส่วนงานในสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้สำนักงานมีเจ้าพนักงานเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยพนักงานดังกล่าวให้เป็นได้ข้าราชการพลเรือนสามัญโดยต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือพนักงานของรัฐตามโดยต้องมีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานกำหนด

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคสามแล้ว เจ้าพนักงานต้องมีคุณสมบัติพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 17 ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และรับผิดชอบการบริหารงานของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ และอาจมีรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือจะมีทั้งรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้

โดยผู้อำนวยการนั้นจะได้รับแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 18 โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะกรรมการบริหาร ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคสอง ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 18
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) เป็นบุคคลล้มละลาย

(6) คณะกรรมการบริหารมีมติให้ถอดถอนด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หย่อนความสามารถ หรือมีการกระทำใดอันขัดต่อวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 7

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

(7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งรองผู้อำนวยการจากผู้มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด โดยคำแนะนำของผู้อำนวยการ

ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการจากผู้มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด และให้มีอำนาจถอดถอนผู้ช่วยผู้อำนวยการด้วย

เมื่อผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วยและให้นำความในวรรคสามมาใช้บังคับกับรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 18 ผู้อำนวยการต้องมีสัญชาติไทย และมีอายุไม่น้อยกว่าสามสิบปี โดยคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่าด้านที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ว่าด้วยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไม่น้อยกว่าสิบปี

(2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงอื่นที่คณะกรรมการบริหารรับรอง และประสบการณ์ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้งในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

(3) เคยดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ หรือดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานราชการระดับชาติหรือท้องถิ่นที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

(4) เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานเอกชนที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาระบบและเทคโนโลยีการบริหารจัดการขยะตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดแล้ว รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา 19 ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการทั้งปวง และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงาน รวมทั้งวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้และนโยบาย รวมถึงแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการบริหาร ในการนี้ให้มีอำนาจออกกระเปียบ คำสั่ง และประกาศได้

(2) บริหารบุคลากร การเงิน การคลัง การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงาน

(3) จัดทำแผนพัฒนาสำนักงาน และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน

(4) จัดหารายได้และทรัพยากรอื่นจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้และนโยบายกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการบริหาร รวมถึงจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร

(5) แต่งตั้งและถอดถอนพนักงานโดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงาน

(6) แต่งตั้งและถอดถอนหัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงาน

(7) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าส่วนงาน

(8) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสำนักงานต่อคณะกรรมการบริหาร

(9) เสนอบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการที่ถูกต้องให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งเป็นคณะทำงานและคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยและสนับสนุนการปฏิบัติงานที่จำเป็นแก่คณะกรรมการบริหารและผู้อำนวยการตามภารกิจของหน่วยงานตามกำหนดไว้ในมาตรา 11

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานหรือตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดในมาตรา 12

ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการหลายคน ให้รองผู้อำนวยการซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าผู้อำนวยการมิได้มอบหมายให้รองผู้อำนวยการผู้ใดรักษาการแทน ให้รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือไม่มีผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการตามวรรคสอง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้มีความคุณสมบัติตามมาตรา 18 เป็นผู้รักษาการแทน

ให้ผู้รักษาการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 20 ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคคลอื่นส่งเอกสาร และมาให้ถ้อยคำ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลนั้นมาพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการใช้อำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่หน่วยงานกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 21 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 11 (9) แห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติสั่งการให้ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการสนับสนุนภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามการเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารต่อไปได้ โดยการดำเนินการสนับสนุนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

โดยผู้บังคับบัญชาและข้าราชการพลเรือนของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคใดที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าวให้ถือว่ามีความผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการรัฐมนตรี

เมื่อมีกรณีตามวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการมีหนังสือแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการทางวินัยตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และแจ้งให้ประธานกรรมการบริหารแล้วแต่กรณี ทราบด้วย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนรายงานผลการดำเนินการทางวินัยต่อคณะกรรมการบริหารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้อำนวยการ และแจ้งผลการดำเนินการทางวินัยให้คณะกรรมการบริหารทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง

ถ้าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ดำเนินการทางวินัยหรือไม่ดำเนินการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายหรือกระทำผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่ผู้นั้นสังกัดด้วย

มาตรา 22 ให้จัดตั้งกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน” ให้กองทุนเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ ระบบ และเทคโนโลยีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสมัยใหม่และระดับสูง

(2) สนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมตามยุทธศาสตร์ แผนงาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืนตามที่กำหนดหน่วยงานกำหนด

(3) สนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีศักยภาพด้านงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ได้มาตรฐาน โดยการจัดสรรทุนดังกล่าวให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง รวมถึงไม่เลือกปฏิบัติด้วยการอาศัยเหตุผลทางการเมือง

(4) สนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำเสนอโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อความยั่งยืนที่มีประสิทธิภาพกับสอดคล้องกับมาตรฐานทางวิชาการของหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวไม่มีงบประมาณประจำปีเพียงพอที่จะดำเนินการได้

(5) สนับสนุนค่าเสียหายแก่บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของการเก็บกัก กำจัดขยะ หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ที่ไม่สอดคล้องมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าวให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

เพื่อให้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอแก่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

(2) เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บตามมาตรา 25

(3) เงินในแผนงานกับโครงการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคที่มีวัตถุประสงค์และรายละเอียดโครงการทับซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามมาตรา 26

(4) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาคเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน

(5) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศให้เท่าที่มีกระทบต่อความเป็นกลางและความเป็นอิสระของหน่วยงาน

(6) เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม

(7) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(8) รายได้จากการขาย การลงทุน หรือการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(9) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรม

(10) รายได้อื่น

การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเข้ากองทุน ให้ผู้บริคนำไปหักลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีได้ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 23 ให้กองทุนมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดอื่นตามที่ คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 ให้กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 22 และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

(1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

(2) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(3) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(4) กระทำการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

นอกจากนี้ให้กองทุนมีอำนาจจ่ายเงินจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกำหนด เป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานธุรการของกองทุนเท่าที่จำเป็น

(2) ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นิติบุคคลและบุคคลอื่นตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในมาตรา 22

(3) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 22

มาตรา 25 ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

ในการคำนวณเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่ง หากมีเศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้งเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและส่งเงินบำรุงกองทุน

(1) ให้กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุน เพื่อนำส่งเป็นรายได้ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(2) เงินบำรุงกองทุนให้ถือเป็นภาษี แต่ไม่ให้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าของภาษี

ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดตามมาตรา 25 พร้อมกับชำระภาษีตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ส่งเงินบำรุงกองทุนหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง นอกจากจะมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่ส่งหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนดหรือจำนวนเงินที่ส่งขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดส่งจนถึงวันที่ส่งเงินบำรุงกองทุน แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนเงินบำรุงกองทุนและให้ถือว่าเงินเพิ่มนี้เป็นเงินบำรุงกองทุนด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

มาตรา 26 ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคตามเงินในแผนงานกับโครงการตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 27 คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 22 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของกองทุน
- (2) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิติบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

(4) ระดมการจัดหาทุน

(5) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนอกระเปียบหรือข้อบังคับของกองทุนในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงานเพื่อบริหารจัดการกองทุน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(ข) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้จัดการกองทุน และหลักเกณฑ์การสรรหาผู้จัดการกองทุน

(ค) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุน

(ง) กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุน

(จ) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง

(ฉ) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของกองทุน รวมทั้งการบัญชี และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(ช) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุน

(ซ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(6) เสนอรายงานประจำปีและความเห็นต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(7) กระทบการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

ขั้นตอนเรียกประชุม วิธีการกำหนดวาระ วิธีการประชุม องค์ประชุม และการลงมติของคณะกรรมการบริหารอันเนื่องมาจากการควบคุมดูแลกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 28 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านการลงทุนและการบริหารกองทุนให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลกองทุนให้มีประสิทธิภาพและมีสถานะทางการเงินที่ยั่งยืน

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา 27 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 29 ให้กองทุนมีผู้จัดการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้ง

ผู้จัดการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา และต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง
- (3) เป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของกองทุน
- (4) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 14

ผู้จัดการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 14 ในวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ด้วย แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการบริหารกับผู้จัดการ
- (4) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นผู้จัดการตามมาตรา 14

มติของคณะกรรมการให้ผู้จัดการออกจากตำแหน่งตาม (4) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา 30 ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการของกองทุน รวมทั้งเสนอเป้าหมาย แผนงาน โครงการ แผนการดำเนินงานประจำปีของกองทุน และแผนการเงินและงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการบริหาร
- (3) จัดทำรายงานและการบัญชีของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

(4) ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริหารในการบริหารกิจการของกองทุน โดยให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้จัดการ

ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน เพื่อการนี้ผู้จัดการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา 31 การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

โดยกองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริหารทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีเจ้าหน้าที่ของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในและให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 32 ให้กองทุนจัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุล และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของกองทุน สอบถามผู้จัดการ ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของส่วนงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการกองทุน และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของกองทุนเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา 33 ให้กองทุนทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี

มาตรา 35 ให้มีคณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินการของกองทุนจำนวนห้าคนจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน และการประเมินผล ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

ให้คณะอนุกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ

ให้นำมาตรา 14 และมาตรา 28 มาใช้บังคับกับคณะกรรมการประเมินผลและการประชุมของ คณะกรรมการประเมินผลด้วยโดยอนุโลม

เพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติการกิจประเมินผลการดำเนินการของกองทุนได้จึงให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกองทุน
- (2) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (3) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหารในทุกรอบปี

ให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

มาตรา 36 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการของหน่วยงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 และให้สอดคล้องกับนโยบายของ รัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อ ขัดแย้งในการดำเนินกิจการของหน่วยงาน ซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็น ประการใดแล้ว ให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

บรรดาเรื่องที่หน่วยงานจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้เสนอ

มาตรา 37 เพื่อประโยชน์ในการกำกับการประกอบกิจการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารมีอำนาจ ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภท และขนาดของกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนเริ่มดำเนินการ

การประกาศกำหนดประเภทและอายุใบอนุญาตต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับขนาดและลักษณะของ กิจการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ

คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การสั่งพักและเพิกถอนใบอนุญาต ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง

อัตราค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ทั้งนี้ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้บุคคลอื่นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะ กรรมการบริหารประกาศกำหนด

หมวด 3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

ส่วนที่ 1 อำนาจทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 38 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายและจัดทำบริการสาธารณะในภารกิจการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) การสำรวจข้อมูลขยะมูลฝอยและจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ประจำปี ตลอดแผนประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
- (2) การจัดเก็บ ขนส่ง กำจัด และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- (3) สั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแก้ไขหรือเปลี่ยนวิธีการจัดการให้ถูกต้องได้ หากพบว่ามีการบริหารจัดการขยะที่ผิดมาตรฐานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้และข้อบัญญัติ
- (4) ดำเนินมาตรการบังคับและการรักษาความสะอาดในพื้นที่
- (5) การติดตั้งและดำเนินการสถานที่กักเก็บ กำจัด และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของขยะมูลฝอย
- (6) การกำกับดูแลธุรกิจเอกชนที่รับมอบหมายให้ดำเนินการกิจแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (7) การรณรงค์และให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ
- (8) การบังคับใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่
- (9) ดำเนินการเฝ้าระวังและออกคำสั่งเรียกเอกสารกับเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำเพื่อการสืบสวนการทิ้งขยะผิดที่ ผิดลักษณะ ผิดประเภท ไม่คัดแยกขยะตามกำหนดไว้ในข้อบังคับ
- (10) แต่งตั้งพนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
- (11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 39 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในมาตรา 38 (2) แทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดตามมาตรา 37 ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความโปร่งใสและการมีประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้การมอบหมายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่ละขั้นตอนแก่บุคคลอื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมอบหมายให้บุคคลที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันในทาง

ธุรกิจรับมอบหมายให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่ละขั้นตอนแยกขาดจากกันเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเฉพาะด้านขึ้นมา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำกับดูแลให้บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ดังกล่าวปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และข้อบัญญัติอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่พบว่ามีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่สอดคล้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

(1) ออกหนังสือเตือน

(2) ออกคำสั่งให้ปรับปรุงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้และข้อบัญญัติภายในระยะเวลาที่กำหนด

(3) ยกเลิกสัญญาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบุคคลดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่ได้มีการใช้มาตรการที่กำหนดไว้อนุมาตรา (1) อย่างน้อยสามครั้ง หรืออนุมาตรา (2) แล้ว แต่บุคคลดังกล่าวยังไม่ดำเนินการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้และข้อบัญญัติ หรือการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่สอดคล้องดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิบุคคลที่ถูกยกเลิกสัญญาดำเนินการทางกฎหมายเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการถูกยกเลิกสัญญาตามหลักเกณฑ์และกระบวนการที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 40 ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่ กรณีใดมีเหตุจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นพิเศษ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นเป็นที่ปรึกษาได้ โดยให้ที่ปรึกษาดังกล่าวได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ

มาตรา 41 ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานราชการ นิติบุคคล สถานประกอบการ และบุคคลอื่นส่งเอกสารและมาให้ถ้อยคำ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการใช้อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตรา 38 และมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ข้อบัญญัติและกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา 42 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้พนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติกับพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และสถานประกอบการในพื้นที่ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องเหมาะสม

(3) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนข้อบัญญัติกับพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด

(4) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใดในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการเก็บ รวบรวม และคัดแยกขยะ หรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอย

(5) เข้าดำเนินการแทนผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับกับพระราชบัญญัตินี้จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โดยรอบเพื่อขจัดหรือแก้ไขไม่ทำให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในอาคารหรือสถานที่ใด

(6) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการบังคับ ใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้

(7) เมื่อมีการกระทำฝ่าฝืนตามข้อบัญญัติกับพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในพื้นที่และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ทุกคนร่วมกันขจัดหรือแก้ไขไม่ทำให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป

เพื่อประโยชน์ในการใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา นี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่ข้อบัญญัติกำหนด

มาตรา 43 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อบรรลุดังวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
- (2) ระบบและวิธีการเก็บ ขน กำจัด หรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของขยะมูลฝอย
- (3) อัตราและวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- (4) มาตรการส่งเสริม แรงจูงใจ หรือบทกำหนดโทษทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ
- (5) หลักเกณฑ์จัดหาเอกชนมารับมอบภารกิจในการจัดการขยะมูลฝอย
- (6) หลักเกณฑ์ในการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (7) การรักษาความสะอาดในพื้นที่
- (8) รับรองธรรมนุญชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ให้มีสถานะเป็นข้อบัญญัติ
- (9) เรื่องอื่นใดที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและทรัพยากรหมุนเวียนในพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 44 ทุน ทรัพย์สิน และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (1) งบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรจากรัฐบาล และหน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
- (2) เงินสนับสนุนจากภาคเอกชนและต่างประเทศ
- (3) เงินค่าธรรมเนียม
- (4) เงินค่าปรับ
- (5) กองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืน
- (6) เงินสนับสนุนจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค
- (7) งบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 45 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวอาจดำเนินการใด และออกข้อบัญญัติ หรือทำความตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันได้ในรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการระดับจังหวัดหรือระดับระหว่างจังหวัดเป็นระยะเวลาหนึ่งถึงห้าปี โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี มีอำนาจประสานงานและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดหรือระหว่างจังหวัด เพื่อให้บรรลุแผนยุทธศาสตร์

(2) กำหนดการแผนงานการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยขององค์กรในระดับจังหวัดและสนับสนุนสนับสนุนงบประมาณกับทรัพย์สินระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้แผนงานดังกล่าวบรรลุแผนงาน

(3) ร่วมกันจัดตั้งรัฐวิสาหกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อลงทุนและดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่ติดต่อกันของหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) ดำเนินการในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 46 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกับภาคเอกชนในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาระบบและเทคโนโลยีการบริหารจัดการและจัดตั้งสถานกำจัดกับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของขยะมูล

ฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาที่ยั่งยืนและการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรให้ได้ความคุ้มค่าสูงสุดได้

โดยกำหนดให้การดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปกฎหมายว่าการจัดซื้อจัดจ้าง การร่วมทุน และการขออนุญาตที่เกี่ยวข้องโดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ เว้นแต่การร่วมทุนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเอกชนตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อพัฒนาระบบและเทคโนโลยีการบริหารจัดการขยะที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ การร่วมทุนดังกล่าวไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขตามกฎหมายดังกล่าวและให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดและข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทน

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ

มาตรา 47 การดำเนินการและออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไปในพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการที่ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการคัดแยก
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการเก็บ การรวบรวม การเคลื่อนย้าย และการขนส่ง
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการกำจัด
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการดำเนินการ การตรวจสอบ และการควบคุมผู้ได้รับอนุญาตดำเนินการเก็บ รวบรวม เคลื่อนย้าย ขนส่ง หรือกำจัด
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดจากการบริหารจัดการ

มาตรา 48 การดำเนินการและออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนในพื้นที่ นอกจากที่กำหนดเอาไว้ในมาตรา 47 แล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการที่ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ผู้ผลิตรับผิดชอบการรับคืนและกำจัด
- (2) กำหนดระบบคำนวณค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม หรือระบบมัดจำและคืนเงิน
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการขยะที่มุ่งเน้นให้มีการป้องกันและจัดการสารพิษที่เกิดจากการคัดแยก การเก็บ การรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขนส่ง และการกำจัด

มาตรา 49 การดำเนินการและออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ นอกจากที่กำหนดเอาไว้ในมาตรา 47 แล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการที่ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานของผู้ที่เก็บ ขนส่ง หรือกำจัดให้ต้องติดตั้งและใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และสถานประกอบการแยกต่างหากจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นอย่างชัดเจนให้ **จัดทำโดย วิทยาลัยการนิติบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)**
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

สอดคล้องและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข

(2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการเก็บ การขนส่ง การจัดเก็บ และการกำจัดที่แยกจากขยะมูลฝอยประเภทให้สอดคล้องและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข

(3) ขั้นตอนและวิธีการบริหารจัดการในขั้นตอนพิเศษ กรณีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นไปโดยไม่ราบรื่น และก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ให้สอดคล้องและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข

มาตรา 50 การดำเนินการและออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการในพื้นที่ นอกจากที่กำหนดเอาไว้ในมาตรา 47 แล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการที่ครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดมาตรฐานควบคุมการออกแบบ การผลิต และการใช้วัตถุดิบหรือกระบวนการผลิตในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น

(2) กำหนดเกณฑ์การคัดแยกขยะมูลฝอยและจัดรับคืนบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับแต่ละประเภทสถานประกอบการ

(3) กำหนดระบบคำนวณค่าธรรมเนียมเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามปริมาณการทิ้งขยะมูลฝอยของสถานประกอบการ

(4) กำหนดระบบการติดตามและบันทึกข้อมูลการส่งมอบและรับขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการ เพื่อให้ตรวจสอบย้อนหลังได้

มาตรา 51 การดำเนินการเกี่ยวกับบริหารจัดการขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษและประสานงานกับราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษเกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถูกละเลยไม่ดำเนินการบริหารจัดการจากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายจนสร้างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพและงบประมาณเพียงพอ รวมถึงประเมินแล้วว่าสามารถดำเนินการได้โดยไม่สร้างผลกระทบจากขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษต่อพื้นที่มากยิ่งขึ้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้และกฎหมายเกี่ยวกับขยะควบคุมพิเศษดังกล่าวดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษดังกล่าวแทนราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาค แล้วให้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกค่าเสียหายจากการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษจากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคต่อไป

(2) ในกรณีขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษเกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถูกละเลยไม่ดำเนินการบริหารจัดการจากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายจนสร้างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีศักยภาพและงบประมาณเพียงพอ รวมถึงประเมินแล้วว่าหากดำเนินการจะสร้างผลกระทบจากขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษต่อพื้นที่มากยิ่งขึ้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้ราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่ดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจบังคับบัญชาควบคุมดูแลให้ราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยเมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนตามอนุमतรานี้จนครบถ้วนแล้ว แต่ราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้หน่วยงานดำเนินการโดยให้นำมาตรการตามมาตรา 13 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

(3) ในกรณีขยะมูลฝอยควบคุมพิเศษดังกล่าวไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอให้คณะกรรมการบริหารออกหลักเกณฑ์กำหนดชนิดและประเภทของขยะควบคุมพิเศษที่เกิดจากการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และใช้ทางพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุข และกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกป็นอกราชอาณาจักรและการจัดการ บำบัด และกำจัดขยะควบคุมพิเศษดังกล่าวภายใต้หลักความรับผิดชอบของผู้ประกอบการหรือด้วยวิธีการที่เหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา 52 ภายใต้มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาการดำเนินกิจการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขอบด้วยพระราชบัญญัติฉบับนี้และก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนกับสร้างผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อระงับการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไปให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยเร็ว หรือส่งเรื่องให้หน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือส่งเรื่องให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต่อไป

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานการณ์ฉุกเฉิน

มาตรา 53 ในกรณีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันแก้ไข และบรรเทาผลกระทบต่อสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของประชาชน อันเนื่องมาจากสาธารณสุข เหตุเพลิงไหม้ การปนเปื้อนของสารอันตราย หรือเหตุอื่นใดในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมิใช่กรุงเทพมหานครที่ก่อให้เกิดปริมาณหรือประเภทขยะมูลฝอยเกินขีดความสามารถในการจัดการ ตามปกติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่มีอำนาจกำหนดและดำเนินการมาตรการพิเศษ ดังต่อไปนี้

- (1) เข้าดำเนินการใช้อำนาจหน้าที่ในพื้นที่แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ
- (2) ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นการชั่วคราว
- (3) สั่งการให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ร่วมดำเนินการ หรือสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามที่กำหนด
- (4) กำหนดวิธีการเก็บ ขนส่ง บำบัด กำจัด หรือทำลายขยะมูลฝอยเป็นกรณีพิเศษ รวมถึงกำหนดสถานที่กำจัดชั่วคราว
- (5) ระงับหรือผ่อนผันหลักเกณฑ์บางประการเป็นการชั่วคราวเท่าที่จำเป็น โดยต้องไม่ขัดต่อหลักความปลอดภัยด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (6) จัดสรรหรือใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืนแห่งชาติ เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยเร่งด่วน
- (7) ออกประกาศหรือคำสั่งอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (8) การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคตามกฎหมายใดทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามประกาศที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนด
- (9) แต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

กรณีหากเกิดเหตุตามวรรคหนึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวเป็นของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และแผนหรือยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง ให้กรุงเทพมหานคร หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุประเมินผลการดำเนินการและรายงานต่อคณะกรรมการบริหารและคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุในลักษณะเดียวกันอีก

ความในวรรคหนึ่งมิให้บังคับใช้ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวออกประกาศมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมี

อำนาจตามมาตรานี้เพื่อเข้าดำเนินการแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนจนกว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะสิ้นสุดและองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีการยกเลิกประกาศมอบอำนาจดังกล่าว

หมวด 4

ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และประชาชน

มาตรา 54 หน้าที่ของบุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยที่อยู่ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพความเป็นอยู่ และต้องใช้ความพยายามในการลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอยรวมถึงการคัดแยกขยะมูลฝอย การทิ้งในพื้นที่ที่เหมาะสม กับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(2) เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการที่ดินและอาคาร มีหน้าที่ดูแลรักษาพื้นที่ของตนให้สะอาด และต้องดำเนินการทำความสะอาดทั่วไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(3) ผู้ผลิตขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีหน้าที่ต้องจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเองในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสภาพแวดล้อมหรือพยายามลดปริมาณขยะมูลฝอย

(4) ขยะที่ไม่สามารถกำจัดได้เอง บุคคลมีหน้าที่ต้องทำการคัดแยกและจัดเก็บแยกกัน ตามประเภท ลักษณะ และสภาพตามที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนด

(5) ห้ามทิ้งขยะในพื้นที่ที่ไม่จัดไว้ให้ และห้ามฝังหรือเผาขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและข้อบังคับ

(6) ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวของบุคคลในพื้นที่ที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยหน้าที่ตามมาตรานี้ให้ตั้งแต่วันบังคับกับบุคคลหรือสภาพแวดล้อมในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมจัดทำร่างธรรมนูญชุมชนว่าด้วยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขึ้นมาและธรรมนูญดังกล่าวได้ถูกเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตราข้อบัญญัติรับรองเพื่อให้มีผลบังคับใช้ในพื้นที่ โดยให้ถือว่าหน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวไปตามที่ธรรมนูญชุมชนกำหนด

มาตรา 55 ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตขยะมูลฝอยในสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ของในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีดังต่อไปนี้

(1) ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายสินค้าและบรรจุภัณฑ์ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามคำแนะนำของหน่วยงาน ต้องมีความรับผิดชอบต่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ภายหลังการใช้งานของผู้บริโภค ตามหลักความ

รับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและทรัพยากรหมุนเวียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

(2) ต้องกำจัดขยะมูลฝอยทุกชนิดที่เกิดจากสถานประกอบการอย่างถูกต้อง

(3) ต้องพยายามลดการผลิตขยะมูลฝอยโดยการติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อลดขยะในกระบวนการผลิต พัฒนาเทคโนโลยี และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(4) มีหน้าที่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เอื้อต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐานที่กำหนด

(5) หากว่าจ้างเอกชนมาเก็บ ขน หรือกำจัดขยะ ต้องตรวจสอบก่อนว่าผู้รับจ้างมีขีดความสามารถและมีใบอนุญาตถูกต้องตามมาตรฐาน

(6) บันทึกข้อมูลและรายงานปริมาณขยะมูลฝอยต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) ผู้ประกอบการที่มีขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนหรือขยะมูลฝอยติดเชื้อจะนำขยะออกนอกสถานประกอบการมิได้ เว้นแต่จะปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

(8) ห้ามมิให้นำขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนและขยะมูลฝอยติดเชื้อมาทิ้งปนกับขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป

(9) ดำเนินกิจกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน

การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักขยายความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดตั้งหรือเข้าร่วมระบบรับคืนซากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์

(2) การดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเองหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบัญญัติกำหนด

(3) ปฏิบัติตามเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่พระราชบัญญัตินี้และข้อบัญญัติกำหนด

(4) วิธีการอื่นใดตามที่ข้อบัญญัติกำหนด

โดยการกำหนดประเภทสินค้า บรรจุภัณฑ์ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อบัญญัติให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายข้างต้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ ความสามารถของผู้ประกอบการ และผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ประกอบด้วย

มาตรา 56 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามสัดส่วนของปริมาณ ลักษณะ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ข้อบัญญัติ

การกำหนดอัตราและวิธีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายต้องสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการจัดการขยะมูลฝอย และมุ่งส่งเสริมการลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยก และการนำทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)

เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจากผู้ก่อให้เกิดขยะในเขตพื้นที่ของตน ทั้งนี้ อาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันตามปริมาณขยะมูลฝอยประเภทของขยะมูลฝอย พฤติกรรมการคัดแยก หรือพื้นที่ให้บริการ

การจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราขั้นสูงที่กำหนดในพระราชบัญญัติฉบับนี้ และต้องไม่เป็นการสร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

หมวด 5

การมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

มาตรา 57 บุคคลในพื้นที่ที่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการในการใช้ดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการใด ออกคำสั่งทางปกครองและออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยผ่านเวทีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ประจำปีจัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) หลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
- (2) การจัดตั้งสถานที่ทิ้งและกำจัดหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของขยะมูลฝอยในพื้นที่
- (3) ระบบการคำนวณและกำหนดมาตรการจูงใจ ค่าธรรมเนียม และค่าปรับเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
- (4) แนวทางการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และการร่วมทุนกับเอกชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ห้ามมิให้บุคคลอื่นใดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นำถ้อยคำหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการแสดงความคิดเห็นติชมการดำเนินการโดยสุจริตตามกระบวนการในมาตรานี้ไปดำเนินคดีตามกฎหมาย

มาตรา 58 บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้มีการทบทวนความสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการใดหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวันออกเสียงประชามติของประชาชนในพื้นที่ต่อแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเรื่องดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการยื่นคำร้องให้มีการทบทวนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติและข้อบังคับ

ผลของการออกเสียงประชามติโดยบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งมีผลผูกพันทางกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้อำนาจตามกฎหมายหรือดำเนินการใดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับผลของการออกเสียงประชามติดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันออกเสียงประชามติ

การใช้อำนาจตามกฎหมายและดำเนินการใดทั้งโดยตรงและโดยอ้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นเพื่อขัดขวางการใช้สิทธิรวบรวมรายชื่อผู้ใช้สิทธิอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้สิทธิทบทวนความสัมฤทธิ์ผลและออกเสียงประชามติตามมาตรา นี้ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับผลของการออกเสียงประชามติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมร้ายแรงกับความผิดวินัยร้ายแรง โดยบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิมีสิทธิร้องเรียนการกระทำผิดจริยธรรมกับความผิดวินัยดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 59 ข้อมูลข่าวสารราชการทุกประเภทและทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต้องเปิดเผยต่อสาธารณะทั้งในรูปแบบเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ณ สถานที่จัดไว้ในที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรูปแบบไฟล์ดิจิทัลบนเว็บไซต์ทางการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ทั้งนี้ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

การปกปิดข้อมูลดังกล่าวจะกระทำได้เฉพาะเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่สามซึ่งมิใช่เอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือร่วมทุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

มาตรา 60 บุคคลในพื้นที่ที่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้กับชุมชนและเป็นผู้ช่วยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือรณรงค์ เผยแพร่องค์ความรู้ และดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อกำหนดเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่จำเป็นในการส่งเสริมการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอาสาสมัครบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

มาตรา 61 บุคคลในพื้นที่ที่มีสิทธิรวมตัวกันและจัดตั้งเป็นสภาพลเมืองเพื่อให้มีภารกิจดังต่อไปนี้

(1) นำเสนอนโยบายและแผนพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องพัฒนาทำงานสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชนในพื้นที่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(2) ติดตาม ตรวจสอบและถ่วงดุลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนการทำงานของหน่วยงานภาคีต่าง ๆ ในระหว่างการทำงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานพัฒนาท้องถิ่น และได้ทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่

(3) สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและพลเมืองในพื้นที่เพื่อให้ผู้นำองค์กรชุมชนกับพลเมืองในท้องถิ่นให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในการจัดการตนเอง

(4) จัดทำธรรมนูญชุมชนเพื่อเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติรับรอง

(5) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนในพื้นที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้ง การรับรอง และดำเนินการของสภาพลเมืองให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกำหนด ทั้งนี้ ข้อบัญญัติต้องกำหนดหลักเกณฑ์การรวมตัวและจัดตั้งของบุคคลเป็นสภาพลเมืองจะต้องไม่สร้างอุปสรรคต่อสิทธิในบุคคลในพื้นที่จนเกินความสมควรในเรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ จำนวนขั้นต่ำของบุคคลที่จะรวมตัวกันก่อตั้งสภาพลเมืองได้ การกำหนดเงื่อนไขให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุบเลิกสภาพลเมืองได้ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดุลพินิจในการอนุมัติจัดตั้งสภาพลเมือง และการกำหนดขอบเขตกับวิธีการดำเนินการ รวมถึงอำนาจหน้าที่ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๒ ของสภาพลเมือง

สภาพลเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีความเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดโครงสร้างองค์กร วิธีการดำเนินการ การบริหารการเงิน และระบบการบริหารจัดการสมาชิกของสภาพลเมืองให้เป็นตามข้อบังคับของสภาพลเมืองกำหนด

การแสดงความคิดเห็นเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรของสภาพลเมือง ผู้แทนของสภาพลเมือง หรือสมาชิกสภาพลเมืองที่ได้กล่าวไว้ในที่ประชุมของสภาพลเมืองและการปฏิบัติหน้าที่ตามอนุมาตรา (1) และ (2) โดยสุจริตและเพื่อประโยชน์สาธารณะ ห้ามมิให้บุคคลอื่นใดกีดกันหรือกีดกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นำถ้อยคำหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินคดีตามกฎหมาย

หมวด 6

กระบวนการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษ

มาตรา 62 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 1

เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และค่าธรรมเนียม

มาตรา 63 ผู้ใดปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา 54 หรือธรรมนูญชุมชน หรือข้อบัญญัติที่ออกตามมาตราที่กำหนดเกี่ยวกับหน้าที่ของบุคคลในพื้นที่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่กำหนดไว้ในมาตรา 54 ให้มีสิทธิได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมบริหารจัดการขยะมูลฝอยหรือความช่วยเหลือทางภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบังคับ

มาตรา 64 ผู้ประกอบกิจการหรือเจ้าของสถานที่ใดที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการ ถ้าผู้ประกอบกิจการหรือเจ้าของสถานที่นั้นได้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 55 กับมาตรฐานการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยหรือความช่วยเหลือทางภาษีอากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องตามตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบังคับ

มาตรา 65 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา 63 กับมาตรา 64 ซึ่งอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตนที่จำเป็นต่อการสร้างความร่วมมือจากบุคคลกับผู้ประกอบการในพื้นที่ให้บริหารจัดการขยะมูลฝอยในลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กฎหมายตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ดังกล่าวสามารถครอบคลุมถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) มาตรการด้านการเงินการคลังโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) มาตรการด้านการตลาดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มาตรการเสริมสร้างแรงจูงใจอื่น ๆ

โดยการออกข้อบัญญัติดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอยู่บนหลักความคุ้มค่าในการบริหารจัดการของภาครัฐ ความโปร่งใส ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ความเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลในพื้นที่

มาตรา 66 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจรวมตัวกันในหลายพื้นที่เพื่อส่งข้อเสนอให้คณะกรรมการบริหารอศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จัดส่งข้อเสนอดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ระดับมหภาคเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน ภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน หรือการสนับสนุนอื่นใดตามกฎหมายให้แก่บุคคลและผู้ประกอบการที่มีส่วนในการลดปริมาณขยะมูลฝอย การใช้กระบวนการผลิตที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีความสะดวกในการกำจัดหรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น การรับคืนผลิตภัณฑ์ การดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยตนเอง การช่วยเหลือการกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่หรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น

มาตรา 67 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเอกชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้ดำเนินการแทนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไม่ต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินกว่าอัตราขั้นสูงที่กำหนดในกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตราขึ้นภายหลังจากได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการบริหารแล้ว

ถ้าผู้มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามวรรคหนึ่ง ไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้นั้นชำระเงินเพิ่มเป็นจำนวนสี่เท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระที่มีการเรียกเก็บในแต่ละคราว

วิธีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการจัดการขยะและเงินเพิ่มให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบัญญัติกำหนด

ส่วนที่ 2

มาตรการก่อนการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา 68 กรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้รักษาความสมานฉันท์ในชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายในมาตรา 73 ถึงมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของข้อเท็จจริงแห่งกรณีกับความเหมาะสมในการบริหารจัดการในพื้นที่ ภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่เกิดเหตุหรือนับตั้งแต่ทราบถึงเหตุดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นพนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีอำนาจใช้มาตรการก่อนการบังคับใช้กฎหมายอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งหมดในมาตรานี้เพื่อดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ก่อนได้ โดยมาตรการก่อนการบังคับใช้กฎหมายมีดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยกับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้เพื่อจัดทำข้อตกลงอันเป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

(2) ออกหนังสือเตือนแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้จำนวนไม่เกินสามครั้งเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

(3) ยุติการให้บริการสาธารณะเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ ทั้งนี้ ไม่เกินจากกรอบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

(4) ดำเนินการสั่งการให้ผู้ฝ่าฝืนที่เป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ระงับการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดอันตรายจากการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่สอดคล้องกับข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัตินี้ในอาคารหรือสถานที่นั้น หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในอาคารหรือสถานที่นั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

(5) ดำเนินการใช้เครื่องมือเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ ที่จำเป็นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

เมื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามที่กำหนดไว้มาตรานี้แล้ว แต่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือกระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 73 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรการบังคับใช้กฎหมายตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ทั้งนี้ ภายใต้หลักความมีประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายและการไม่เลือกปฏิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้มาตรการก่อนการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพความรุนแรงแห่งพฤติกรรมของผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติหรือพระราชบัญญัติกับความเหมาะสมกับแนวทางในการบริหารจัดการในพื้นที่ได้ โดยการใช้มาตรการก่อนการบังคับใช้กฎหมายนี้จะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนเข้าถึงและตรวจสอบตามที่กำหนดไว้มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 3

บทลงโทษ

มาตรา 69 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ฝ่าฝืนวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่กับแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ดีของหน่วยงาน ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจสั่งการมิให้ผู้จัดการกองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนจัดสรรเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนด แต่ระยะดังกล่าวต้องไม่เกินกว่าห้าปีนับตั้งแต่มีคำสั่ง หรือจนกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจะปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ดีของหน่วยงาน

มาตรา 70 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามอำนาจเรียกของหน่วยงานตามมาตรา 20 ของผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวเงินจำนวนไม่เกิน บาท

มาตรา 71 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะที่ยั่งยืนผิดวัตถุประสงค์ของโครงการที่นำเสนอต่อหน่วยงานหรือขอเบเซตที่กองทุนกำหนดในการจัดสรรกองทุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หน่วยงานมีอำนาจออกคำสั่งปรับเป็นเงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนคืนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่ความเหมาะสมของพฤติการณ์ของกรณี

มาตรา 72 ผู้ใดฝ่าฝืนประกอบกิจการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการโดยไม่มีใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวเงินจำนวนไม่เกิน บาท และมีคำสั่งมิให้ยุติการดำเนินการหรือการประกอบกิจการดังกล่าว

มาตรา 73 ผู้ใดฝ่าฝืนอำนาจเรียกของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวเงินจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 74 ผู้ใดฝ่าฝืน ชัดขวาง หรือไม่ปฏิบัติตามการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 42 (4) (5) (6) (7) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 75 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราขึ้นตามมาตรา 47 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 76 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราขึ้นตามมาตรา 48 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 77 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราขึ้นตามมาตรา 49 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราขึ้นตามมาตรา 50 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 79 ผู้ใดฝ่าฝืน ชัดขวาง หรือไม่ปฏิบัติตามการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 52 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ปี หรือปรับไม่เกิน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 54 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

มาตรา 81 ผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 55 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งปรับบุคคลดังกล่าวเป็นตัวแทนจำนวนไม่เกิน ... บาท

ส่วนที่ 4

กระบวนการบังคับโทษ

มาตรา 82 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นว่ามีกรกระทำ ความผิดตามหมวดนี้เกิดขึ้นในพื้นที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวม พยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาขึ้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎที่ตราขึ้นโดยหน่วยงานหรือข้อบัญญัติแล้วแต่กรณี

มาตรา 83 เมื่อดำเนินการตามมาตรา 82 แล้ว และพนักงานเจ้าหน้าที่มีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใด กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งปรับและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือ

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

ตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

โดยในการกำหนดค่าปรับให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนดดังต่อไปนี้

- (1) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิด และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิด
- (2) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นที่พ่วงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด
- (3) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิด
- (4) รายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ให้คำนวณจากรายได้รวมก่อนหักค่าใช้จ่ายในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา

ในการชำระค่าปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดร้องขอ และพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิก และผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หากไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการบังคับทางปกครองตามกฎหมายวิธีพิจารณาทางปกครองมาบังคับใช้โดยอนุโลมทันที

มาตรา 84 คำสั่งปรับตามหมวดนี้ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิด
- (2) อัตราค่าปรับที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ
- (3) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
- (4) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (5) สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งปรับและสิทธิในการผ่อนชำระค่าปรับ
- (6) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้รับคำสั่งเข้าใจสภาพแห่งการกระทำความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับคำสั่ง

มาตรา 85 หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนเกี่ยวกับกระบวนการเกี่ยวกับการออกคำสั่งปรับและมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ หากมิได้กำหนดเอาไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้ให้นำกระบวนการในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาบังคับใช้โดยอนุโลมให้เหมาะสมแล้วแต่กรณี

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิติบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

บทเฉพาะกาล

มาตรา 86 ก่อนที่พระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนการจัดตั้งสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีดำเนินการที่จำเป็นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุมัติให้มีการโอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ บุคลากร ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณจากราชการส่วนกลางที่มีอยู่เดิมเท่านั้น และมีภารกิจเกี่ยวข้องกับกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนกับสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในแผนของรัฐมนตรีมาเป็นของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของราชการส่วนกลางที่ถูกโอนมาเป็นบุคลากรของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติให้มีฐานะเช่นเดิมซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดกับหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำหนด

การจัดทำแผนโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ บุคลากร ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของราชการส่วนกลางมารวมเป็นสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อการจัดตั้งส่วนงานที่มีความเชี่ยวชาญที่มีประสิทธิภาพในการรองรับการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา 11 ของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติเป็นสำคัญ สำหรับในวาระเริ่มแรก โครงสร้างภายในสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติต้องประกอบด้วยส่วนงานที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับระบบและเทคโนโลยีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- (2) ส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ หลักเกณฑ์ และแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชาติ
- (3) ส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานควบคุมและกำกับดูแลมาตรฐานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในส่วนที่เกี่ยวข้องอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
- (4) ส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับบริหารจัดการหน่วยงานและบริหารจัดการกองทุนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

มาตรา 87 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 88 ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบเขตวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของ

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)

เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

สำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมา
ใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 89 เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ให้มีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามพระราชบัญญัตินี้ที่เดิมเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลางกับราชการ
ส่วนภูมิภาคตามกฎหมายก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้มาเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทั้งหมด โดยให้ถือว่ามีผลเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่จากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทันที

ราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคมีหน้าที่ในถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ บุคลากร งบประมาณ
ทรัพย์สิน อำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับภาษีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
การปฏิบัติภารกิจบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามกฎหมายให้แล้วเสร็จก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้
หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอให้คณะกรรมการบริหาร
ดำเนินการตามมาตรา 21 ต่อไป

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์และสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ. ...

1. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีความเป็นเอกภาพสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในบริบทปัจจุบันและการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความซ้ำซ้อนของกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั่วไปที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในครัวเรือนและในกิจกรรมเชิงพาณิชย์กับธุรกิจที่มีอยู่เดิมลง โดยการประมวลกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาไว้ในกฎหมายฉบับเดียว พร้อมกับเพิ่มบทบาทและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะดังกล่าวในพื้นที่รับผิดชอบอย่างครบวงจรให้มากยิ่งขึ้นตามหลักกระจายอำนาจและรับรองหลักการกับกลไกทางกฎหมายตามแนวคิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยใหม่ ๆ ซึ่งไม่ปรากฏในกฎหมายฉบับก่อนเพื่อมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยซึ่งให้ความสำคัญเฉพาะความสะอาดของเมืองไปสู่การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่

2. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ 1. กำหนดชื่อพระราชบัญญัติว่า “พระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน พ.ศ.” (มาตรา 1)

ข้อ 2. พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 3)

ข้อ 3. กำหนดหลักการพื้นฐานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน ได้แก่ หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐกับเอกชน (Public Private Partnerships) และหลักการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Economic Instruments - EIs) (มาตรา 3)

ข้อ 4. กำหนดโครงสร้างของสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติขึ้น โดยให้เป็นหน่วยงานหรือทำหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรฐาน และกำกับดูแลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับประเทศ รวมทั้งสนับสนุนงานวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี และการประสานความร่วมมือกับราชการส่วนกลางกับราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 11 ถึงมาตรา 21)

ข้อ 5. จัดตั้งกองทุนเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนขึ้นมาเพื่อรวบรวมทรัพยากรด้านงบประมาณที่จำเป็นมาสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 22 ถึงมาตรา 37)

จัดทำโดย วิทยาลัยการนิเทศศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า (5/3/2569)
เพื่อใช้ประกอบในการรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

ข้อ 6. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่โดยมีอำนาจเบ็ดเสร็จตามหลักกระจายอำนาจในการดำเนินการ ตราข้อบัญญัติ และบังคับโทษตามการรับผิดชอบทั้งขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน ขยะมูลฝอยติดเชื้อ และขยะมูลฝอยจากสถานประกอบการ พร้อมกับออกแบบกระบวนการกำกับดูแลจากราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาคที่เหมาะสม (มาตรา 8 และมาตรา 37 ถึงมาตรา 52)

ข้อ 7. กำหนดอำนาจหน้าที่และกระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเกิดจากสาธารณภัยและเหตุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องขึ้นมาใหม่เพื่อรองรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน (มาตรา 53)

ข้อ 8. กำหนดหน้าที่ตามกฎหมายของประชาชนและผู้ประกอบการเพื่อให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (มาตรา 54 ถึงมาตรา 56)

ข้อ 9. กำหนดกลไกทางกฎหมายให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ (มาตรา 57 ถึงมาตรา 61)

ข้อ 10. กำหนดกระบวนการทางกฎหมายและบทกำหนดโทษรูปแบบใหม่ที่หลากหลายและเน้นมาตรการจูงใจ พร้อมกับหลีกเลี่ยงการใช้โทษทางอาญาในการควบคุมพฤติกรรมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของบุคคลเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกแบบการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่และกรณี (มาตรา 62 ถึงมาตรา 85)

ข้อ 11. กำหนดกระบวนการเปลี่ยนผ่านระหว่างกฎหมายเก่ามาสู่กฎหมายใหม่ในบทเฉพาะกาลที่มีประสิทธิภาพในการกระจายอำนาจเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่สร้างภาระทางงบประมาณแผ่นดินให้กับรัฐเพิ่มเติมในการจัดตั้งสำนักงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ (มาตรา 86 ถึง 89)